

Sura ya 1

KUMBIWA KA BINGU NA ARDHI NA PIYA VINU VIRI NKATI YAKE

¹ Mwanzo Mwenyezimungu komba bingu na duniya. ² Ardhi ikiwa ya waka bila umbo. Ikiwa baari ya kwicha na kwinukala, na Rôhô ya Mwenyezimungu ikitangatanga waaa julu ya maji.

³ Sambu, Mwenyezimungu akiséma javi: "Iwepo nuru!" Basi ire nuru ikánza kuwapo. ⁴ Mwenyezimungu akióna nuru ire kuwa ngema; akawánya nuru na kisi. ⁵ Mwenyezimungu nuru ire keta 'nsana' na kisi keta 'usiku'.

Ikipíta suku ya kwanza, kukicha subuu.

⁶ Sambu, Mwenyezimungu akiséma: "Uwepo wasaã kati ya maji, ipate maji aawanyike na menziwe!" ⁷ Basi Mwenyezimungu paatendire wasaã akawánya maji ari sini na julu ya wasaã.

Kwa javyo, vikikúna novire.

⁸ Mwenyezimungu wasaã keta 'bingu'.

Ikipíta suku ya piri, kukicha subuu.

⁹ Sambu Mwenyezimungu akiséma javi: "Maji ari sini ya wasaã akusanyike awe maala pamoja, ilawirire nrima."

Kwa javyo, vikikúna novire.

¹⁰ Mwenyezimungu nrima ure keta 'ardhi' na maji akusanyike are keta 'baari'. Basi Mwenyezimungu akióna kuwa vyema. ¹¹ Mwenyezimungu tena akiséma: "Ardhi iwotese miyani ya kupa mbeyu jisijisi na miti ya visumo jisijisi ya kila namuna, na kila kisumo na nango yake."

Kwa javyo, vikikúna novire.

¹² Ardhi ikiwotésa miyani ya kupa mbeyu jisijisi ya kila namuna, na miti ya visumo vya nango jisijisi ya kila namuna. Basi Mwenyezimungu akióna kuwa vyema.

¹³ Ikipíta suku ya tatu, kukicha subuu.

¹⁴ Basi Mwenyezimungu akiséma: "Mbinguni viwepo

vyakumwarika, ipate wawanyike usiku na nsana! Viwe alama ya kumanyirisa mirongo, suku, na myaka. ¹⁵ Na vyakumwarika sivyo vya binguni vifāi novyo kumwarika ardhi."

Kwa javyo, vikikūna novire.

¹⁶ Mwenyezimungu katenda vinu viwiri vikulu vyakumwarika. Chakumwarika kikulu pakulu ndi juwa, ritaware nsana, na kitoto ndi mwezi, utaware usiku. Na katenda novyo nondwa.

¹⁷ Evyo piya Mwenyezimungu akitūla wasaā ya binguni vimwarike ardhi, ¹⁸ ipate vitaware usiku na nsana, na vyawanye kisi na nlangaza. Basi Mwenyezimungu akiōna kuwa vyema.

¹⁹ Ikipita suku ya ane, kukicha subuu.

²⁰ Sambu Mwenyezimungu akiséma: "Mmaji ainshi makundi a viyumbe hai na nkati ya wasaā uri kati ya ardhi na bingu ziruke nyuni!" ²¹ Mwenyezimungu kawōmba manyama wakulu-wakulu wa kwenenda viriga-viriga na piya viyumbe hai akiwejaza mbaari fō, piya vya kila namuna. Kawōmba nyuni kila namuna. Basi Mwenyezimungu akiōna kuwa vyema.

²² Mwenyezimungu akitāya baraka akiséma: "Muwe na rūtuba mukure mupongolane na mwijaze maji mbaari, na novyo nyuni zipongolane zongezeke muinti!"

²³ Ikipita suku ya tanu, kukicha subuu.

²⁴ Sambu Mwenyezimungu akiséma javi: "Ardhi ipongore viyumbe hai piya vya kila namuna: nyama za kufuwiwa, wadudu wa kurikweta pansu, na nyama za nnundu za kila namuna."

Kwa javyo vikikūna novire.

²⁵ Mwenyezimungu kawatēnda manyama a nnundu kila namuna, manyama a kufuwiwa kila namuna, na wadudu piya wa kurikweta pansu kila namuna. Basi Mwenyezimungu akiōna kuwa vyema. ²⁶ Mwenyezimungu akiséma tena: "Tintende binadamu kamba wajii yetu, wa kulandana nofwe, ataware inswi za mbaari, nyuni za kwiruka, manyama wa kufuwiwa, wa nnundu, na wadudu piya wa kurikweta pansu." ²⁷ Basi Mwenyezimungu kamūmba binadamu kamba wajii wake, kweli-kweli kamba wajii yake mwenyewe kamūmba munu; mwananlume na mwanamuka kawōmba. ²⁸ Mwenyezimungu akiwāpa baraka akiwambira javi: "Muwe na rūtuba, mukure na mupongolane; mongezeke na muwe na uwezo julū ya vinu

piya. Mutaware inswi za mbaari, nyuni za kwiruka, na manyama piya wa kwenenda muinti." ²⁹ Mwenyezimungu akiwambira tena: "Onani! Nukupani kila namuna ya miyani ya kupa mbeyu ijäre muinti-mu piya, na miti piya ya kupa visumo vya nango, ipate viwe chakurya chenu. ³⁰ Nezo nyama piya za muinti, nyuni piya za kwiruka, na wadudu piya wa kurikweta pansi, piya vyenye uhai, chakurya chao chikuwa minyani miwisi piya."

Kwa javyo vikikúna novire.

³¹ Mwenyezimungu vyatendire vire piya kaona kuwa vyema pakulu sana.

Ikipita suku ya sita, kukicha subuu.

Sura ya 2

¹ Basi viripo binguni na ardhi piya, vikisa kuringana. ² Mwenyezimungu kwa kuwa kâmariza kazi zake piya zâtendire, suku ya saba aatendire kinu akipumúla. ³ Mwenyezimungu akibariki suku ya saba ire akitúla kuwa suku takatifu, kwa kuwa lye ndi suku yâpumure kwa kazi zake piya za kumba.

ADAMU NA NKAWAKE HAWA

⁴ Eyi ndi hadisi ya mwanzo wa kumbiwa bingu na ardhi. Wakati Mwenyezimungu Mola wetu wombire ardhi na bingu, ⁵ aiwerepo miti wala minyani, konta Mwenyezimungu Mola wetu ákiwa sanamba kwisusa nvula muardhi, wala awerepo munu wa kurima ardhi-yi; ⁶ fala pansi ákibubuka maji ákitawanyika akilóvya ardhi-i. ⁷ Basi wakati-wo Mwenyezimungu Mola wetu kamúmba munu kwa utope. Kamwesézera mmula akimpa mumu ya kupumuzika, na munu ire akipáta hai.

⁸ Mwenyezimungu Mola wetu katengeza bustani ya Edeni, upande wa malawirajuwa, akintúla kiyumbe wamumbire ire.

⁹ Mwenyezimungu Mola wetu akiotésa muardhi miti jisijisi ya kila namuna, ya kupa visumo vyema-vyema vya kwajibisa, vya kunowa kurya. Na kati-kati ya bustani ire úkiwapo muti wa mainsha na muti wa fahamu ya chema na kibaya.

¹⁰ Kati ya Edeni ákibubuka maji ukilawirira muto mmoja, maji akitawanyikira mbustani mure piya, ikisa nkati ya noure

ilawirira myuto mine ya kusiyana. ¹¹ Zina ra muto wa kwanza Pishoni; ewo uzunguriza inti piya ya Havila, maala kuri oru nyingi. ¹² Oru ya noyo ardhi-yo ngema futi, ikisa viwapo vyengine tena kamba sheru za kunuwira pakulu na mawe a pansu akung'anira. ¹³ Muto wa piri ndi Gioni, uzunguriza inti ya Kushi piya. ¹⁴ Muto wa tatu ndi Tigiri, upita upande wa malawirajuwa wa inti ya Ashuru. Muto wa ane ndi Farati.

¹⁵ Basi Mwenyezimungu Mola wetu kantúla Adamu mbustani ya Edeni, arime na ekarire. ¹⁶ Mwenyezimungu Mola wetu akimpa amuri kamba ezi akiséma javi: "Irya kisumo cha muti usaka kuwa onse mbustani-mu, ¹⁷ ila usirye kisumo cha muti wa fahamu ya chema na kibaya. Suku yausaka kurya kisumo-cho, kweli-kwelini úhukumiwa kufwa noyo suku-yo."

KUMBIWA KA MWANAMUKA

¹⁸ Ikisa Mwenyezimungu Mola wetu akiséma javi: "Sivyo vyema mwananlume-yu kwikala yeka. Níntafitira mwenziwe wa kunfái iye tu basi." ¹⁹ Kwa utope Mwenyezimungu Mola wetu kawómba manyama piya wa nnundu na minyani ya kila namuna, akiwokisa ka mwanadamu ipate ammone vyasaka kuweta. Na kila kiyumbe zina ramwitire ronse ndi zina rake noro mpaka rero. ²⁰ Kwa javyo, Adamu kawapa mazina manyama wa kufuwiwa, nyuni pamoja na manyama wa nnundu piya, fala kwa nowareware awerepo mwenziwe wa kunfái iye.

²¹ Sambu Mwenyezimungu Mola wetu akimperekéra Adamu usingizi mwingi sana akilála; akinlávyá mbavu mmoja, maala pare akiziwa na nyama. ²² Na kwa mbavu yanlavire Adamu noire, Mwenyezimungu Mola wetu kamúmba mwanamuka akinfikisa ka Adamu. ²³ Basi Adamu akiséma akámba: "Wé! Eyu ndi kongolo ra makongolo angu na ndi nyama ya mwiri wangu omi mwenyewe. Iye akwitiwa Mwanamuka,* konta kalaviwa mmwiri mwa nlume. ²⁴ Ndi ntamana mwananlume ámwasa mamaye na wawaye, kuka kulungana pamoja na nkawake, na wó wawiri wakúwa mwiri mmoja. ²⁵ Nowo Adamu na nkawake wákiwa diki, wala awáwere na haya.

---

* Kiebraniya, maana a Mwanamuka ndi alaviwe mmwiri mwa nlume

Sura ya 3

ADAMU NA NKAWAKE WÂPATA DAMBI

¹ Basi nyoka ákiwa njanja koliko manyama piya wa nnundu waombire Mwenyezimungu Mola wetu. Suku moja nyoka kamwámbira mwanamuka: "Ngati Nlungu kakwámbirani kaamba musirye visumo vya piya miti iri mbustani-yi?"

² Mwanamuka ire akinjibu nyoka: "La! Ofwe tîjuzi tirye visumo vya miti iri nkati mbustani-mu, ³ fala Mwenyezimungu katikátaza kaamba: 'Musirye kisumo cha muti uri kati-kati ya mbustani-mu, wala musikumbure! Mukikumbúla, mukufwa.' "

⁴ Nyoka akimwambíra mwanamuka ire tena: "Ka kweli umwe amufwa! ⁵ Chinténzire kwamba javyo, konta suku ya kurya nocho kisumo-cho múfungula maso, mukuwa kamba Nlungu, mukwijiwa mema na mabaya!" ⁶ Basi, noparepare mwanamuka ire kaona kuwa kisumo cha ure muti ure chema, chifái kuriwa, na chifái pakulu sana kwa kumpa munu werevu, basi mwanamuka ire akisúma kisumo chire akírya na akimpa nlumake neye novyo akírya.

⁷ Noure mpunde ure akiwafungúka maso ngwê, wakirióna kuwa wankwenenda diki. Wakisóna masamba a nkungu * wakirifungíra nkiuno wakirizaíni. ⁸ Na mepo ya ruremba ire, wakisikíra shindo za Mwenyezimungu Mola wetu akenénda mbustani mure. Sambí Adamu na nkawake wakirifísa na miti ya kati-kati ya bustani ire, Mwenyezimungu Mola wetu asiwaone. ⁹ Fala Mwenyezimungu Mola wetu akimwíta Adamu akindaíri javi: "Kuwa ndepi?" ¹⁰ Akijíbu: "Nijiwa kuwa kwankwenenda mbustani-mu, fala omi kwa kuriona kuwa diki, nopa ntamana nikirifísa." ¹¹ Akindaíri: "Nani akwambire kamba kuwa diki? Mwaja, kurya kisumo cha muti wanukukataze kurya chire?" ¹² Adamu akijíbu: "Mwanamuka waunipere kuinshi naye-yu, ndi anipere kisumo cha nowo muti-wo nomi nírya." ¹³ Mwenyezimungu Mola wetu akindaíri mwanamuka ire javi: "Chautendire-chi ndi kinani? Namunani?" Iye akijíbu akámba: "Nyoka ndi anitesire nírya."

¹⁴ Basi Mwenyezimungu Mola wetu akimwambíra nyoka ire

---

* Kiebraniya eu muti-u siwo nkungu fala ulandana nao. Awijiwanikana Kimwani zina rake.

javi: "Kuwa uwe ndi utendire kinu kamba echo javyo, nukuukumu:

Núkulani uwe-po, níwasa manyama piya wa kufuwiwa na wa nnundu.

Újuzi urikwete pansu na chakurya chako ndi vunvu, mainsha ako piya.

¹⁵ Nítula uwaduwi kati ya uwe na mwanamuka, kati ya rikolo rako na rake. Iye ásoma kiswa chako na uwe úluma kinyung'unyu chake.

¹⁶ Na mwanamuka ire akimwambíra javi:

"Nukutabisha wakati waúwa na mimba na úpongola na malwazo,

ukúwa na hamu na nlume wako,

fala iye ákutawala.

¹⁷ Na Adamu akimwambíra javi:

"Kwa kuwa kunsikiriza nkawako na kurya kisumo cha muti wanukukataze-wo,

ílanika duniya kwa sababu zako

na kwa luvuju rako úpata kati ya ardhi luziki rako suku piya za mainsha ako.

¹⁸ Ardhi iwotesa mbiriwiri na miti ya miwa

na uwe chakurya chako ndi minyani ya mmasamba.

¹⁹ Kwa luvuju rako úpata luziki rako,

mpaka úludira tena kuwa utope,

konta kumbiwa na utope.

Úludira tena kuwa nsanga,

konta nsanga nowo ndi waumbiriwe."

²⁰ Adamu akímpa zina nkawake Hawa (maana ake 'uhai'), kwa kuwa ndi mama wa wanadamu piya. ²¹ Mwenyezimungu Mola wetu kawatengézera Adamu na nkawake mavazi a sambala akiwaváza.

²² Mwenyezimungu Mola wetu kasema kaamba: "Onani! Epa mwanadamu kalandana na mmojiwapofwe, konta akwijiwa chema na kibaya; kwa javyo asije kolosa nkono kusuma kisumo cha muti wa uhai arye ainshi daima milele!"

²³ Basi Mwenyezimungu Mola wetu akintuwísa binadamu mpeponi ya Edeni, binadamu akánza kurima ardhi noire yalawire mwanayewe. ²⁴ Iye, nakisa ya kuwalavya wanadamu, upande wa malawirajuwa ya peponi kawatúla malaika na upanga mmoja wa moto ukizungunúka kuno na kuno. Katenda javyo kunkataza munu asifike karibu ya muti wa uhai.

© 2000 SIL/JUWA

Vitabu vya Taureti ya Nabii Musa: Mwanzo, Kulawa, Walawa,
Isabu, na Kumbukumbu ya Shariya

Seleções dos 5 Livros Sagrados de Moisés: Génesis, Éxodo,
Leviticus, Números, e Deuterónimo

Escritura Sagrada

Língua Mwani, Cabo Delgado, Moçambique

Tiragem: 200

Preparado e imprimido pela SIL, Pemba

Selections from The Pentateuch in Kimwani